

800010 - Expressió Corporal i Dansa

Curs acadèmic 2018-19

Facultat: Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya - Lleida

Titulació: Grau en Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport

Matèria: Manifestacions de la motricitat humana

Departament: Fonaments de la motricitat i el seu ensenyament

Idiomes: Català, Castellà

Extensió: 2on Semestre **Curs:** 1r

Tipologia: Obligatòria

Crèdits ECTS: 6.00

Professorat

Carlota Torrents Martín. (ctorrents@inefc.es)

Alfredo Joven Pérez. (ajoven@inefc.es)

Marta Casals Caballé. (mcasals@inefc.es)

Assignatura en el conjunt del pla d'estudis

Aquesta assignatura centra la seva atenció en la sensibilització de l'alumnat vers la motricitat que pretén un desenvolupament de la persona en totes les seves dimensions. En aquest sentit, l'eficàcia de les accions motrius queden supeditades al fet de comunicar, expressar, sentir, simbolitzar, viure i entendre. El treball de l'Expressió Corporal es realitzarà a partir d'una exploració i vivència de les possibilitats motrius i expressives, cercant la seva aplicació en diferents àmbits. D'altra banda, de la dansa es treballarà principalment la dansa contemporània, com a manifestació artística actual de la nostra societat. El seu llenguatge és el del cos humà, arran de la riquesa del seu moviment -cinèsica- i el simbolisme i l'emotivitat que li associem. És per això que la Dansa Contemporània és art i va més enllà de ser una pràctica esportiva o un exercitació física. L'alumne, en practicar-ho experimentarà com és capaç de descobrir les possibilitats cinèsico-motrius alhora que emotives i simbòliques.

Recomanacions

Atès que és molt important la relació entre els continguts teòrics i els pràctics, així com la vivència de les situacions motrius de l'assignatura es recomana assistir a totes sessions.

Competències específiques

- 1- Identificar i analitzar els trets estructurals i funcionals de l'activitat física i de l'esport
  - b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat
- 5- Aplicar els coneixements adquirits amb l'activitat física i l'esport a la pràctica professional
  - b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat

Competències generals

- 2.- Desenvolupar habilitats d'adaptació a noves situacions, resolució de problemes i treball autònom.
  - e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals.
- 3.- Desenvolupar habilitats de relació interpersonal i de comunicació.
  - b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans

i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.

d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives.

Objectius

Relacionar les diferents definicions d'Expressió Corporal i Dansa amb les tendències actuals i la seva evolució històrica

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Diferenciar els enfocaments existents per descriure les pràctiques relacionades amb l'Expressió Corporal

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Definir els elements que es treballen en l'Expressió Corporal i la dansa

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Explicar les aplicacions més comuns de l'Expressió Corporal i de la dansa com a mitjà educatiu, de benestar o com a finalitat artística

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Diferenciar l'alineació corporal més ergonòmica pròpia i dels altres

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Reconèixer la presència de l'Expressió Corporal en l'activitat física, l'esport i les arts escèniques.

Competències de l'objectiu:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Aplicar el coneixement de l'esquema corporal a les possibilitats de moviment i expressió del cos en un nivell bàsic a partir de criteris específics de corporalitat, espai, temps i qualitat de moviment

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Escotar les pròpies respostes corporals i dels altres en tasques pròpies de la iniciació en l'Expressió Corporal

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Donar respostes divergents i coherents a partir de consignes pròpies de la iniciació en Expressió Corporal i de la dansa

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Analitzar i reflexionar sobre aquestes respostes i sobre tot el procés d'ensenyament-aprenentatge

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

Crear i presentar en públic dues escenes d'Expressió Corporal i dansa en grup utilitzant els recursos treballats a les sessions pràctiques

Competències de l'objectiu:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

Valorar i ser crític amb els propis aprenentatges

Competències de l'objectiu:

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Respectar la divergència i les diferents respostes dels companys durant la pràctica de l'Expressió Corporal i la dansa

Competències de l'objectiu:

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Comunicar de forma escrita les reflexions sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge

Continguts

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 1: CONTEXTUALITZACIÓ I CONCEPTUALITZACIÓ DE L'EXPRESSIÓ CORPORAL I DE LA DANSA

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 2: INSTRUMENTS BÀSICS DE L'EXPRESSIÓ CORPORAL I DE LA DANSA

UNITAT DE PROGRAMACIÓ 3: DE LA CREACIÓ A LA COMUNICACIÓ-PRODUCCIÓ

Activitats formatives

Exercicis pràctics individuals o grupals - 30.00%

Elaboració de dues escenes d'Expressió Corporal i Dansa en grup

Competències:

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Sessions pràctiques com alumnat o professorat - 30.00%

35 sessions de 90 minuts on l'alumne resoldrà diferents situacions pràctiques.

Competències:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Resolució de problemes - 40.00%

- Elaboració d'un treball conjunt de creació i producció artística.
- Elaboració de parts de sessions pràctiques.

Competències:

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Informació complementària sobre les activitats formatives:

Les activitats que es proposaran durant l'ensenyament-aprenentatge presencial o a l'aula estaran principalment basades en la proposta de tasques teòrico-pràctiques per part del professor, la resolució de problemes, el debat i les exposicions de treballs. Fora de l'aula es realitzaran tasques individuals o en equip, lectures orientades, fitxes de treball i tutories orientadores.

Activitats d'avaluació

Examen pràctic - 25.00%

Realització d'una escena d'expressió corporal i dansa en grup.

Competències:

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

Resolució de problemes - 25.00%

Elaboració i construcció d'una escena d'expressió corporal en grup.

Competències:

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Defensa de treballs o memòries - 25.00%

Exposar un tema del programa del curs a classe de forma lliure i en grup a partir de la lectura de 5 obres de referència.

Competències:

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

3.d) Exposar adequadament la informació en funció de l'auditori i necessitats comunicatives (generals)

Participació i pràctica activa en les classes presencials - 25.00%

- Assistència a classe i participació amb una actitud positiva, respectuosa i oberta.
- Presentar els treballs que es demanaran setmanalment i els voluntaris.
- Assistència i participació a les tutories.

Competències:

2.e) Capacitat de prendre decisions i d'adaptar-se a situacions no ideals (generals)

3.b) Respectar els drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics (generals)

5.b) Aplicar els coneixements a les diferents situacions pràctiques en les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

1.b) Analitzar els trets estructurals i funcionals de les manifestacions bàsiques de la motricitat (específiques)

Informació complementària sobre les activitats d'avaluació:

Avaluació de Zona matrícula:

Els alumnes que sol·licitin avaluació no continuada durant el primer mes del curs hauran de realitzar un examen teòric sobre el contingut de l'assignatura (25%), una presentació oral individual d'un tema de forma lliure i creativa (25%), una escena individual o en grup d'Expressió corporal que inclogui tècniques de lluita escènica (25%) i una escena individual o en grup d'Expressió Corporal i Dansa (25%).

Activitat formativa	Hores destinades a l'activitat formativa	Percentatge de presencialitat
Classes presencials	60	100

Tasques tutoritzades pel professorat	50	35
Treball autònom de l'alumnat	40	0

Bibliografia i d'altres recursos

	Llibres
Referència Comentari	Castañer, M. (2000). <i>Expresión corporal y danza</i> . Barcelona: Inde
	Text bàsic sobre la conceptualització de l'expressió corporal i la dansa
Referència Comentari	Castañer, M. Grasso, A.E. López, C. Mateu, M. Motos, T. i Sánchez, R. (2006). <i>La inteligencia corporal en la escuela</i> . Barcelona: Graó
	Aportacions de diferents autors sobre l'educació de la corporalitat
Referència Comentari	Kalmar, D. (2005). <i>Qué es la expresión corporal. A partir de la corriente de trabajo creada por Patricia Stokoe</i> . Buenos Aires: Lumen
	Definició i metodologia de treball de la corrent d'Expressió Corporal creada per Stokoe
Referència Comentari	Laban, R. (1991). <i>Danza educativa moderna</i> . Barcelona: Paidós.
	Descripció del mètode creat per Rudolf von Laban
Referència Comentari	Learreta, B. Sierra, M.A. i Ruano, K. (2005). <i>Los contenidos de expresión corporal</i> . Barcelona: Inde
	Proposta metodològica sobre el desenvolupament de l'Expressió Corporal
Referència Comentari	Mateu, M. Duran, C. i Troguet, M. (1992). <i>1000 ejercicios y juegos aplicados a las actividades corporales de expresión- Bloc 1, Volum 1-</i> . Barcelona: Paidotribo
	Definició EC, àrees temàtiques i proposta de tasques i activitats, especialment infantils
Referència Comentari	Motos, T. i Aranda, T, i García, L. (2001). <i>Práctica de la expresión corporal</i> . Ciudad Real: Ñaque
	Text bàsic de metodologia de treball i de proposta d'activitats
Referència Comentari	Nachmanovitch, S. (2004). <i>La improvisación en la vida y en el arte</i> . Buenos Aires: Paidós
	Concepte d'improvissació en les arts
Referència Comentari	Ortiz, M (2002). <i>Expresión corporal: Una propuesta para el profesorado de educación física</i> . Granada: Grupo Editor Universitario.
	Evolució històrica i contextualització de l'EC
Referència Comentari	Schinca, M. (2002). <i>Expresión corporal</i> . Madrid: Praxis
	Text bàsic de metodologia de treball

- Monogràfic d'expressió corporal de la revista Retos. Nuevas perspectivas de Educación Física, Deporte y Recreación, 24, 2013
- Monografía de la revista Tandem. Didáctica de la educación física: Una mirada al cuerpo que se emociona 47, 2015
- Monografía de la revista Tandem. Didáctica de la educación física: Invitación a la danza 55, 2017
- Coterón J. & Sánchez, G. (2012). [Expresión corporal en Educación Física](#): la construcción de una disciplina. [EmásF: revista digital de educación física](#), 14, 164-175.
- Mateu, M. & Torrents, C. (2011). Lógica interna de las actividades físicas artístico-expresivas. *Tàndem. Didàctica de la Educació Física*, 39, 48-61
- Torrents, C. Casals, M. & Castañer, M. (2015). Concepción de la creatividad motriz entre profesores de artes escénicas. *Revista de Psicología del deporte*, 24: 249-257
- Torrents, C. & Castañer, M. (2008) Educación integral mediante el Contact Improvisation. *Tàndem*, 26, 91-100
- Torrents, C. & Castañer, M. (2009). Las consignas en la Expresión Corporal: una puerta abierta para la creatividad y la creación coreográfica. *Tandem* 30: 111-121.
- Torrents, C. Mateu, M. Planas, A. i Dinušová, M. (2011). Posibilidades de las tareas de expresión corporal para suscitar emociones en el alumnado. *Revista de Psicología del deporte*, 20, 2: 401-41
- Torrents, C., Ric, Á., & Hristovski, R. (2015). La creatividad, una propiedad emergente. *Ciencia Cognitiva*, 9:2, 30-32
- Torrents, C., Ric, A. & Hristovski, R. (2015) Creativity and emergence of specific dance movements using instructional constraints. *Psychology of Aesthetics, Creativity and the Arts*, 9, 65-74

Altres referències sobre dramatització i circ:

- Carballo, C (1995) *Teatro y dramatización* . Ediciones Aljibe
- Lecoq, J (2003) *El cuerpo poético*. Editorial Alba
- Laferriere, G. (2001) *Prácticas creativas para una enseñanza dinámica*. Editorial Ñaque
- Cohelo, MA(Coord.)(2008) *Introdução a Pedagogia das Atividades Circenses*. Ed. Fontoura
- Invernó, J. (2003) *Circo y Educación Física*. Ed INDE.
- Pereta, R.;Carrillo, F y Boluda, R (1986) *Creatividad Teatral*. Biblioteca de recursos didácticos Alhambra
- Becerbal, F (1995) *Drama*. Editorial Ñaque
- Alberic, A. (2000) *El circo que yo he visto*. Editorial Avispa
- Jané, J y Minguell, J (coord..) (2007) *El circ poética del risc*. KRTU. Departament de Cultura i Comunicació. Generalitat de Catalunya.

INEFC

Institut Nacional
d'Educació Física
de Catalunya
Lleida

 Generalitat
de Catalunya

Programa assignatura

**Universitat
de Lleida**

